

חטיבת כלכלה, רגולציה וחדשנות חוזר היחידה לקנביס רפואי (יק"ר)

רישיונות ומרשמים לשימוש במוצרי קנביס

תאריך: מרץ 2013	מספר הנוהל: 106	עדכון: 7 ינואר 2024	עמוד 1 מתוך 14
-----------------	-----------------	---------------------	----------------

1. רקע כללי:

קנביס אינו תרופה, אינו רשום כתרופה, ויעילותו ובטיחותו בשימוש למטרות רפואיות טרם הוכחו. יחד עם זאת קיימות עדויות לכך שקנביס עשוי לסייע לחולים הסובלים ממצבים רפואיים מסוימים, ולהקל על סבלם.

על פי הוראות פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן – הפקודה), קנביס – CANNABIS – הוא חומר המוגדר כ"סם מסוכן" שחל לגביו איסור שימוש אלא אם ניתן לדבר רישיון או מרשם כדין.

הסמכות על פי הפקודה לתת רישיון לשימוש בקנביס היא של מנכ"ל משרד הבריאות או מי שהוסמך על ידו (להלן: ה"מנהל"). בסמכות ה"מנהל" להתיר שימוש בקנביס למטרות רפואיות ולמחקר בהתאם להוראות הפקודה והתקנות שעל פיה. עם כניסתו לתוקף של תקנות הסמים המסוכנים (תיקון) תשפ"ג-2023, יתאפשר גם מתן מרשמים לשימוש במוצרי קנביס למטרות רפואיות על ידי רופאים במסגרת הרפואה הציבורית, בתנאים שנקבעו בתקנות. המרשמים יוכלו להינתן למטופלים בהתוויות שנקבעו בתקנות, והן: למטופלים במחלה אונקולוגית פעילה, או בעת טיפול אנטינאופלסטי פעיל; למטופלים הסובלים ממחלת מעי דלקתית פעילה ומוכתה; למטופלים המאובחנים בכשל חיסוני נרכש (AIDS); למטופלים המאובחנים בטרשת נפוצה (Multiple Sclerosis); למטופלים המאובחנים בפרקינסון; למטופלים בגירים המאובחנים בתסמונת טוראט; למטופלים חולי אפילפסיה; למטופלים הסובלים מבעיה רפואית חשוכת מרפא ותוחלת חייהם הצפויה, אף אם יינתן להם טיפול רפואי, אינה עולה על שישה חודשים; למטופלים המאובחנים עם הפרעה בספקטרום האוטיסטי; למטופלים המאובחנים כסובלים מדמנציה.

בנוסף להוראות הפקודה והתקנות שהותקנו מכוחה, האמנה היחידה לסמים נרקוטיים ("Single Convention on Narcotic Drugs") קובעת משטר פיקוח ובקרה ייחודי לסם זה, ובכלל זה קיומה של סוכנות ממשלתית האחראית להסדרת הנושא.

על-פי החלטת הממשלה מספר 3609 נקבע כי משרד הבריאות ישמש "סוכנות ממשלתית" בהתאם להוראות האמנה האמורה, ולצורך כך הוקמה במשרד הבריאות היחידה לקנביס רפואי.

על-פי החלטת הממשלה מספר 1050 אושר המתווה להסדרת תחום הקנביס לשימוש רפואי וליצירת מקור אספקה ראוי של קנביס על פי אמות מידה קבועות.

בהתאם להחלטת הממשלה 1587 מיום 26.06.2016, להסדרת תחום הקנביס לשימוש רפואי ולמחקר, פרסם משרד הבריאות באתר המשרד את אוסף המסמכים הרשמיים (IMC-Cannacopeia), ובו הנהלים, ההוראות ואמות המידה לעיסוק בתחומי הקנביס לשימוש רפואי ברמת איכות נאותה.

בעדכון מס' 1 לנוהל זה, מיולי 2013, נוספו שתי התוויות בתחום הנורולוגיה (פרקינסון, תסמונת טורט), בהסתייגויות הרלוונטיות כאמור בנהל, לרשימת ההתוויות המאושרות לשימוש בקנביס (סעיף 3.2.5) ועודכנו דרכי הפניה למשלוח ההמלצות אל היק"ר (סעיף 3.7).

בעדכון מס' 2 מיולי 2014, נוספה התוויה בתחום הפסיכיאטריה (תסמונת בתר-חבלתית PTSD), בהסתייגויות הרלוונטיות כאמור בנהל, לרשימת ההתוויות המאושרות לשימוש בקנביס (סעיף 3.2.7), נוספו התוויות נגד (סעיף 3.1), עודכנו התוויות בתחום הגסטרואנטרולוגיה והמחלות הזיהומיות (סעיפים 3.2.2, 3.2.4) ועודכנו דרכי הפניית הבקשה וההמלצות לקבלת רישיון לשימוש בקנביס, לחידוש רישיון ולערר על החלטות המנהל (סעיפים 3.6, 3.7, 3.8).

בעדכון מס' 3 מיולי 2015, נוספה התוויה בתחום הנורולוגיה (אפילפסיה) בהסתייגויות הרלוונטיות כאמור בנהל, לרשימת ההתוויות המאושרות לשימוש בקנביס (סעיף 3.2.5.4), עודכנו התוויות והוריות טיפול בתחום האונקולוגיה ובתחום המחלות הזיהומיות (סעיפים 3.2.1.1, 3.2.4), נוספה הנחיה למינון בהתחלת הטיפול ולאופן המעקב והדיווח (סעיף 3.3).

חטיבת כלכלה, רגולציה וחדשנות חוזר היחידה לקנביס רפואי (יק"ר)

רישיונות ומרשמים לשימוש במוצרי קנביס

תאריך: מרץ 2013	מספר הנוהל: 106	עדכון 7: ינואר 2024	עמוד 2 מתוך 14
-----------------	-----------------	---------------------	----------------

בעדכון מס' 4 מאפריל 2019, עודכנו הסעיפים הנוגעים לרופא הממליץ (3.6.1), להתוויות בתחום האונקולוגיה (סעיף 3.2.1), הגסטרואנטרולוגיה (3.2.2.2), הכאב (3.2.3.1, 3.2.3.2), הנירולוגיה (3.2.5.4, 3.2.5.5) והתוויות הנגד (3.1.3). נוסף סעיף לגבי הפסקת הטיפול (3.8) ועודכנו ההוראות לעניין ערר ומיצוי הדיון בפני המנהל (סעיף 3.7).

בעדכון מס' 5 מינואר 2021 נוספה התוויה בתחום הפרעות התנהגות הקשורות להפרעה בספקטרום האוטיסטי (סעיף 3.2.8). בעדכון מס' 6 מינואר 2022 נוספה התוויה בתחום הפרעות התנהגות הקשורות לדמנציה (קיהיון, הפרעה נירוקוגניטיבית מג'ורית) בסעיף 3.2.9 ונוספה הנחיה לדיון והסבר רפואי (סעיף 3.1.5).

בעדכון הנוכחי (מס' 7 מינואר 2024) שונה הנוהל כך שיתייחס גם לאמות המידה המקצועיות הראויות למתן מרשמים בהתאם לתקנות. בנוסף, בוטל התנאי לפיו ככלל אישור לשימוש בקנביס למטרות רפואיות יהיה רק כקו אחרון והודגש שיקול הדעת של המטפל הישיר בעניין (סעיפים: 4.1.2 כללי, 4.2.1.2 אונקולוגיה, 4.2.2.1 גסטרו, 4.2.4, AIDS, 4.2.5.1 טרשת נפוצה, 4.2.5.2 פרקינסון, 4.2.5.4 אפילפסיה, 4.2.9 דמנציה). כן עודכנה ההתוויה בתחום מטופלים על הספקטרום האוטיסטי כך שיתאפשר חריג של מתן טיפול למטופלים מתחת לגיל 5 העומדים בכל הקריטריונים המפורטים בסעיף 4.2.8, ובאישור של ראש אגף בריאות הנפש במשרד הבריאות או של ראש שירותי בריאות הנפש בקופת החולים. לבסוף עודכנו ההתוויות בהתוויה בתחום הכאב (4.2.3) בהקלה של משך הטיפול במרפאת הכאב למטופלים מעל גיל 45 הסובלים מכאב כרוני עם אבחנה ברורה רשמית, ובהתוויה בתחום הפסיכיאטריה (4.2.7) הפרעה בתר-חבלתית PTSD בדרגת חומרה בינונית ומעלה המאופיינת במצוקה נפשית רבה, אשר נמשכת מעבר לשנה ולא מעבר ל 3 שנים. כמו כן כל מספרי הסעיפים – עודכנו בהתאם לנ"ל.

מטרת הנוהל: קביעת נהלים לעניין רישיונות לשימוש בקנביס למטרות רפואיות, ופירוט אמות המידה הרפואיות למתן רישיונות ומרשמים.

2. הגדרות:

- "המנהל": מנכ"ל משרד הבריאות או מי שהוסמך על ידו בכתב ובמפורש לתת רישיונות לשימוש בקנביס למטרות רפואיות.
- "התקנות": תקנות הסמים המסוכנים, תש"ם-1979.
- "יק"ר": היחידה לקנביס רפואי במשרד הבריאות.
- "מרשם למוצר קנביס": מרשם למוצר קנבוס, כהגדרתו בתקנות.
- "קופת חולים": כהגדרתה בתקנות.
- "מוצר קנביס": מוצר קנבוס כהגדרתו בתקנות הסמים המסוכנים.
- "רופא מומחה": כהגדרתו בתקנות.
- "רישיון": היתר בכתב שניתן מאת מנהל לפי פקודת הסמים המסוכנים לשימוש בקנביס למטרות רפואיות.

חטיבת כלכלה, רגולציה וחדשנות חוזר היחידה לקנביס רפואי (יק"ר)

רישיונות ומרשמים לשימוש במוצרי קנביס

עמוד 3 מתוך 14

עדכון 7: ינואר 2024

מספר הנוהל: 106

תאריך: מרץ 2013

3. אמות מידה מקצועיות ראויות למתן מרשם למוצר קנביס:

הסעיפים המפורטים להלן מהווים אמות מידה מקצועיות ראויות למתן מרשם למוצר קנביס בהתאם לתקנות, בשינויים המתחייבים:

- 4.1.3-4.1.4 התוויות נגד;
- 4.1.5 תנאי מקדים;
- 4.2 רשימת ההתוויות (ביחס להתוויות המאושרות בתקנות);
- 4.4.2 מינון התחלתי;
- 4.4.6 המלצת הגורם המטפל;
- 4.8 (למעט 4.8.2) הפסקת טיפול.

4. יישום:

תנאים נדרשים לקבלת רישיון לשימוש בקנביס למטרות רפואיות

4.1 כללי:

- 4.1.1 הגשת פניה בבקשה לקבלת רישיון שימוש בקנביס למטרות רפואיות תיעשה על פי המפורט בנוהל זה.
- 4.1.2 ככלל, רישיון לשימוש בקנביס יינתן על פי שיקול דעת רפואי של הגורם המוסמך בהתאם לדגשים הרפואיים המפורטים בנוהל זה, ובהתוויה מוכרת בלבד. רשימת ההתוויות המוכרות מפורטת בסעיף קטן 4.2, רשימה שתעודכן מעת לעת ככל שייצטבר מידע נוסף שיצדיק עדכון כאמור.
- 4.1.3 התוויות נגד – טרם הגשת המלצה ובקשה לאישור שימוש בקנביס למטרות רפואיות על הרופא הממליץ לשלול קיומן של התוויות נגד ("קונטראינדיקציות") מלאות או חלקיות.
- התוויות נגד יחסיות למתן קנביס הינן: פסיכוזה פעילה, מצב פסיכוטי בעבר, הפרעה חרדתית, תורשה פסיכיאטרית משמעותית בקרוב משפחה מדרגה ראשונה במיוחד במטופלים צעירים מגיל 30, היסטוריה של התמכרות או שימוש לרעה בסמים, היריון והנקה.
- 4.1.4 האמור משקף את התוויות הנגד העיקריות הידועות היום, אך אינו מהווה רשימה סגורה ויתכנו התוויות נגד נוספות הנגזרות ממצבו הפרטני של המטופל, לרבות עקב שימוש מקביל בתרופות או תכשירים וחשש לאינטראקציה שלילית או תופעות לוואי לא רצויות בשל השילוב.
- 4.1.5 רישיון לשימוש בקנביס לא יינתן אלא לאחר שהתקיים דיון של הרופא הממליץ עם החולה/משפחתו/האפוטרופוס החוקי של החולה, בו הוסבר כי המידע בספרות המקצועית לעניין הטיפול בקנביס הוא מוגבל וקיים מחסור בידע מדעי מבוסס ראיות, וכן הוסברו האפקט הצפוי וסיכוני הטיפול ובכלל זה הסיכון להחרפת המצב הקיים.

חטיבת כלכלה, רגולציה וחדשנות חוזר היחידה לקנביס רפואי (יק"ר)

רישיונות ומרשמים לשימוש במוצרי קנביס

עמוד 4 מתוך 14

עדכון 7: ינואר 2024

מספר הנוהל: 106

תאריך: מרץ 2013

4.2. ההתוויות הרפואיות המוכרות כיום הן כדלקמן:

4.2.1. בתחום האונקולוגיה:

למטופלים במחלה אונקולוגית פעילה, או בעת טיפול אנטינאופלסטי פעיל לצורך הקלה בתסמיני המחלה הפעילה או

בתופעות הלוואי של הטיפול הפעיל כאמור מטה:

4.2.1.1. תופעות לוואי של טיפול אנטינאופלסטי פעיל.

טיפול אנטינאופלסטי: כימותרפיה, אימונותרפיה, הקרנות.

4.2.1.2. כאבים משניים למחלה האונקולוגית או לטיפול בה.

4.2.1.3. חוסר תיאבון, בחילות והקאות כתוצאה מהמחלה או מהטיפול.

4.2.2. בתחום גסטרואנטרולוגיה:

למטופלים הסובלים ממחלת מעי דלקתית פעילה ומוכחת (מחלת קרון – Crohn's disease, או קוליטיס –

Ulcerative Colitis) והעונים לכל הקריטריונים הבאים במצטבר:

4.2.2.1. מוצו ונכשלו טיפולים תרופתיים מקובלים של לפחות אימונומודולטור אחד (כגון: אימוראן או פורינוטול),

לתקופה של 3 חודשים לפחות ובנוסף של לפחות נוגד TNF אחד (כגון: הומירה או רמיקיד) במנת העמסה

מלאה – כלומר 3 טיפולים לפחות. חובה לצרף דו"ח רכש תרופות שנופקו בבית המרקחת המתעד את האמור.

4.2.2.2. ההמלצה לטיפול בקנביס תוגש ע"י מומחה בגסטרואנטרולוגיה המטפל בחולה במחלה האמורה, לפחות 3

חודשים, בצירוף תדפיסי דוחות המעקב המתעדים מעקב זה, וכן תיעוד מצבו הנוכחי של המטופל על פי תוצאות

אחרונות של בדיקות מעבדה, הדמיה ואנדוסקופיות.

4.2.3. בתחום הכאב:

4.2.3.1. למטופלים הסובלים מכאב נוירופאתי ממקור אורגני ברור, אשר טופלו במרפאת כאב מוכרת באופן סדיר,

בתקופה של שנה לפחות לפני הגשת הבקשה, לאחר מיצוי אפשרויות טיפול מקובלות ובהמלצת מרפאת הכאב

בה הם מטופלים.

4.2.3.2. למטופלים מעל גיל 45 הסובלים מכאב כרוני עם אבחנה ברורה, רשמית עפ"י (ICD International Classification of Diseases) ומתועדת, עם המלצה מרופא מומחה המטפל במחלה שבתחום התמחותו

ולאחר שטופלו כמקובל או בהמלצה מרופא מומחה ברפואת שיכוך כאב.

4.2.3.3. עבור כולם, יש להציג סיכום רפואי המתעד את הטיפול ודו"ח ניפוק תרופות מבית המרקחת המתעד את רכש

התרופות.

4.2.3.4. המינון יהיה על פי המוגדר בסעיף 4.4 לנוהל זה, במרווח שלא יפחת משלושה חודשי טיפול למדרגה.

חטיבת כלכלה, רגולציה וחדשנות חוזר היחידה לקנביס רפואי (יק"ר)

רישיונות ומרשמים לשימוש במוצרי קנביס

עמוד 5 מתוך 14

עדכון 7: ינואר 2024

מספר הנוהל: 106

תאריך: מרץ 2013

4.2.4. בתחום המחלות הזיהומיות:

למטופלים המאובחנים בכשל חיסוני נרכש (AIDS), ללא התניה ברמת ה-CD4, אשר סובלים מירידה קיצונית במשקל (Cahexia – מעל 10% אובדן של משקל גוף), לצורך שיפור תאבון או לצורך הקלה בהקאות ותסמיני מערכת העיכול.

4.2.5. בתחום הנורולוגיה:

4.2.5.1. למטופלים המאובחנים בטרשת נפוצה (Multiple Sclerosis) במצבים ספסטיים.

4.2.5.2. למטופלים המאובחנים בפרקינסון, הסובלים מכאב (כאב כרוני או כאב הנגרם מהריגדיות). ההמלצה לטיפול

ע"י קנביס רפואי תוגש על ידי הנורולוג המטפל המתחייב לביצוע מעקב רפואי מדי שלושה חודשים לפחות.

4.2.5.3. למטופלים בגירים המאובחנים בתסמונת טוראט, הסובלים מהפרעה תפקודית משמעותית בחיי היומיום.

ההמלצה לטיפול ע"י קנביס רפואי תוגש על ידי הנורולוג המטפל, בצרוף המלצה של פסיכיאטר שבדק את המטופל.

בשנת הטיפול הראשונה הרישיון יוגבל לתקופות של שלושה חודשים בכל פעם וחידוש הרישיון יותנה בבחינה

והמלצה משותפת של הנורולוג והפסיכיאטר המטפלים בכל פעם.

החל משנת הטיפול השניה – הרישיון יוגבל לתקופות של עד שנה בכל פעם ומותנה בהמלצה של הנורולוג המטפל והמלצה פסיכיאטרית.

4.2.5.4. למטופלים בגירים חולי אפילפסיה, העומדים בכל הקריטריונים הבאים במצטבר:

4.2.5.4.1. מאובחנים כחולי אפילפסיה קשה לפחות שנתיים הסובלים מהפרעה תפקודית משמעותית המגבילה

באופן ניכר בחיי היום יום והמאופיינת בתדירות התקפים של לפחות אחת לחודש תוך טיפול תרופתי מתועד.

4.2.5.4.2. ההמלצה לטיפול תוגש על ידי נורולוג מומחה, המטפל בחולה במרפאת אפילפסיה באחד מהמרכזים

הרפואיים, בה המטופל נמצא במעקב לפחות במשך ששת החודשים שקדמו להגשת הבקשה, – תוך התחייבות של הנורולוג לביצוע מעקב רפואי סדיר עד להשגת איזון.

4.2.5.5. למטופלים קטינים הסובלים מאפילפסיה קשה בלתי נשלטת, בהתאם לשיקול הדעת המקצועי של הרופא המטפל.

4.2.5.5.1. ההמלצה לטיפול תוגש על ידי נורולוג הילדים המטפל המתחייב לביצוע מעקב רפואי מדי שלושה

חודשים לפחות עד להשגת איזון, ולאחריו מעקב רפואי סדיר חצי שנתי.

4.2.6. בתחום הטיפול הפליאטיבי:

4.2.6.1. למטופלים סופניים (תוחלת חיים מוערכת של עד חצי שנה).

חטיבת כלכלה, רגולציה וחדשנות חוזר היחידה לקנביס רפואי (יק"ר)

רישיונות ומרשמים לשימוש במוצרי קנביס

תאריך: מרץ 2013	מספר הנוהל: 106	עדכון: 7 ינואר 2024	עמוד 6 מתוך 14
-----------------	-----------------	---------------------	----------------

4.2.7. בתחום הפסיכיאטריה:

למטופלים בגירים המאובחנים בהפרעת דחק בתר-חבלתית (PTSD) והעונים לכל הקריטריונים הבאים במצטבר:

- 4.2.7.1 הפרעה בתר-חבלתית בדרגת חומרה בינונית ומעלה ועונה לקריטריונים של 30% נכות לפחות לפי סעיפי המוסד לביטוח לאומי/משרד הביטחון, הנמשכת מעבר לשנה והמאופיינת במצוקה נפשית רבה.
- 4.2.7.2 מוצו לפחות 2 התערבויות תרופתיות מקובלות, וכן מוצו 2 התערבויות פסיכולוגיות מקובלות.
- 4.2.7.3 קונטראינדיקציה לטיפול – היסטוריה של פסיכוזה או שימוש לרעה בסמים.
- 4.2.7.4 ההמלצה לטיפול בקנביס לפי סעיף זה, תוגש ע"י פסיכיאטר מומחה המטפל בחולה במשך שנה לפחות או פסיכיאטר ממליץ ובצירוף המלצתו של הפסיכיאטר המטפל.
- 4.2.7.5 בשנת הטיפול הראשונה, ייערכו ביקורות מעקב של הפסיכיאטר המטפל בכל שישה חודשים.
- 4.2.7.6 בבקשה לקבלת רישיון, בבקשה לחידוש הרישיון הראשון ולאחר מכן אחת ל 3 שנים – חובה לצרף את דוחות המעקב של הפסיכיאטר המטפל ואת המלצתו המפורשת להמשך הטיפול בקנביס.
- 4.2.7.7 המלצה תוגש ע"ג "[נספח לבקשה לטיפול מסייע בקנביס לחולי PTSD](#)" המפורסם באתר משרד הבריאות ובצירוף:

- א. תיעוד מפורט של הטיפולים כאמור בסעיף 4.2.7.2 הנ"ל.
- ב. הצהרת הפסיכיאטר המומחה הממליץ, המאשר כי הסביר לחולה את סיכוני הטיפול.
- ג. התחייבות הפסיכיאטר המומחה הממליץ להמשיך במעקב הרפואי בכל משך תקופת הרישיון.

4.2.8. בתחום הפרעות התנהגות הקשורות להפרעה בספקטרום האוטיסטי:

- 4.2.8.1 למטופלים מעל גיל 5 המאובחנים עם הפרעה בספקטרום האוטיסטי על סמך DSM-5 ואשר צרפו תיעוד המוכיח שהאבחון עומד באמות המידה לאבחון אוטיזם בחוזר מנכ"ל 15/13 משנת 2013, והעומדים בכל הקריטריונים הבאים במצטבר:

- א. סובלים מהפרעות התנהגות בדרגה 5 לפחות על פי CGI-S, או הפרעת התנהגות בדרגת חומרה מקבילה על פי סקאלה מקצועית תקפה מקובלת אחרת, שנמשכת מעל שישה חודשים ואשר כוללת באופן יומי ורגיל: אי שקט קשה מאוד, אירועי בכי או צרחות יומיים לפרקי זמן ארוכים (30 דקות), שאלות חוזרות מלוות בחרדה קשה וכדומה או מטופלים שלפחות פעם בשבוע פוגעים בעצמם או באחרים או שוברים חפצים, באופן הדורש ריסון פיזי והתפרצויות נמשכות יותר מעשר דקות, או מטופלים שלפחות אחת לחודש פוגעים פיזית בעצמם ו/ או באחרים באופן שגורם נזק ממשי עד כדי צורך בקבלת טיפול רפואי ו/או מסכן חיים באופן ברור.
- ב. לאחר כישלון טיפול משולב התנהגותי ותרופתי הולם, משמעותו: טיפול בשתי תרופות נוגדות פסיכוזה המאושרות לטיפול בהתוויה זו. כישלון טיפולי יחשב שגם תחת הטיפול התרופתי עדיין מתקיים הקריטריון של סעיף א' או מצב שבו תופעות הלוואי מהתרופות מהוות סיכון ופגיעה משמעותית במטופל, כולל: הופעה או החמרה של פרכוסים, פגיעה בספירות דם, עליה משמעותית ולא מבוקרת במשקל, עדות להופעה של

חטיבת כלכלה, רגולציה וחדשנות חוזר היחידה לקנביס רפואי (יק"ר)

רישיונות ומרשמים לשימוש במוצרי קנביס

תאריך: מרץ 2013	מספר הנוהל: 106	עדכון: 7 ינואר 2024	עמוד 7 מתוך 14
-----------------	-----------------	---------------------	----------------

תסמונת מטבולית או הופעה של תסמונת אקסטרא פירמידלית. הכישלון מחייב הסבר רפואי מנומק ותייעוד מפורט של הטיפולים.

ג. ההמלצה תינתן ע"י רופא מומחה בנוירולוגיה ילדים והתפתחות הילד או ע"י פסיכיאטר מומחה בפסיכיאטריה ילד ומתבגר, בצירוף הצהרת המומחה כי הסביר לחולה או לאפוטרופוס שלו את סיכוני הטיפול ובכלל זה הסיכון לפגיעה והחרפת המצב הקיים ובצירוף: א. דו"ח תפקודי מהמסגרת החינוכית בה שוהה המטופל, ב. מכתב מרופא הילדים המטפל, ג. דו"ח ניפוק תרופות ממוחשב מקופת החולים.

ד. הבקשה להתחלת טיפול הוגשה טרם הגיע המטופל לגיל 21, או במקרה של טיפול המשך, הטיפול התחיל לפני גיל זה.

ה. מטופל המוכר בביטוח הלאומי כמאובחן על הספקטרום האוטיסטי או מטופל שקיבל טיפול בריאותי מקדם (טב"ם) במימון משרד הבריאות במעון יום שיקומי או בגן טיפולי, או מטופל המקבל שירותים יעודיים לאנשים עם אוטיזם ממשרד הרווחה, רשאי להציג אישור על כך כחלופה לצירוף תיעוד המוכיח שהאבחון עומד באמות המידה לאבחון אוטיזם בחוזר מנכ"ל 15/13 משנת 2013. תיעוד בדבר האבחון יצורף פעם אחת בלבד ואין צורך להציגו בכל בקשת חידוש, ככל שתהיה.

4.2.8.2 על אף האמור בסעיף 4.2.8.1, ניתן לתת טיפול במקרים חריגים למטופלים אשר טרם הגיעו לגיל 5 ואשר עומדים בכל הקריטריונים המופיעים בסעיף 4.2.8.1, אם התקבל אישורו של אחד מאלה: ראש אגף בריאות הנפש במשרד הבריאות, ראש שירותי בריאות הנפש בקופת החולים, או אישורו של מי שמנהל הקופה הסמיכו במפורש ובכתב לשם כך.

4.2.8.3 הטיפול יינתן אך ורק במיצוי קנביס CBD Rich, מהקטגוריות: "שמן קנביס רפואי T1/C28 CBD" או: "שמן קנביס רפואי T0/C24 CBD" או: "שמן קנביס רפואי T1/C20 CBD", בלבד.

4.2.9. בתחום הפרעות התנהגות הקשורות לדמנציה (קיהיון, הפרעה נוירוקוגניטיבית מג'ורית):

4.2.9.1 למטופלים המאובחנים כסובלים מדמנציה המלווה בהפרעות התנהגות -

בכל (Major Neurocognitive Disorder with Behavioral Disturbance DSM-5) העומדים בכל הקריטריונים הבאים:

א. האבחנה נקבעה במהלך אבחון ע"י רופא מומחה באחד המקצועות הבאים: נוירולוגיה, פסיכיאטריה או גריאטריה.

ב. המטופל נמצא במעקב רציף ע"י רופא מטפל וקיים תיעוד על תלונות חוזרות בנושא הפרעות התנהגות ולאחר מיצוי טיפול סביבתי מקובל.

ג. בוצע ברור טרם ההמלצה לטיפול בקנביס, במטרה לאבחן מצבים רפואיים העשויים להתבטא בהפרעות התנהגות המגיבות לטיפול (כגון: מצבים טוקסיים, מטבוליים, זיהומיים, דלקתיים, מחלות נוירולוגיות חדות-אקוטיות וכד').

ד. התוויות נגד יחסיות:

חטיבת כלכלה, רגולציה וחדשנות חוזר היחידה לקנביס רפואי (יק"ר)

רישיונות ומרשמים לשימוש במוצרי קנביס

תאריך: מרץ 2013	מספר הנוהל: 106	עדכון: 7 ינואר 2024	עמוד 8 מתוך 14
-----------------	-----------------	---------------------	----------------

1. למטופלים הסובלים מאי ספיקת לב קשה NYHA-IV יש לצרף הערכה מקרדיולוג ולפיה אין לו התנגדות למתן טיפול בקנביס.
2. למטופלים הסובלים או סבלו בעבר ממחלה מהספקטרום הפסיכוטי או מהפרעת שימוש בחומרים (תרופות מרשם, סמים או אלכוהול) יש לצרף הערכה מפסיכיאטר ולפיה אין לו התנגדות למתן טיפול בקנביס.
- 4.2.9.2. ההמלצה לטיפול בקנביס תינתן ע"י רופא מומחה בגריאטריה או פסיכיאטריה או נוירולוגיה או רפואה פליאטיבית (עבור מטופלים מרותקים לביתם), אשר מקיים מעקב רציף אחר המטופל. לרופאים המועסקים ביחידות לטיפול בית של קופות החולים ניתן להגיש המלצה בחתימת מנהל היחידה/המערך לטיפול בית.
- 4.2.9.3. הטיפול יינתן ע"י מוצרים מקטגוריית מיצוי קנביס CBD Rich.

4.3. מקרים חריגים:

- 4.3.1. בקשה ל"מנהל" לקבלת היתר לשימוש בקנביס למטופלים שמצבם או מחלתם אינה בין ההתוויות שפורטו בסעיף 4.2 לעיל, ידונו לאחר שהרופא הממליץ ינמק בצורה מפורטת ובצירוף אסמכתאות רפואיות מקובלות, את הבסיס לסברה כי השימוש בקנביס עשוי לסייע למטופל. כמו כן על הרופא הפונה לפרט בבקשה פרמטרים וכלי מעקב להערכת יעילות הטיפול לכשיאושר ולהתחייב לביצוע המעקב בפועל אם הבקשה תאושר.
- 4.3.2. במקרה של בקשה לאישור שימוש בהתוויה שלא נדונה בעבר בפני "המנהל", לפי שיקול דעתו, רשאי המנהל טרם קבלת החלטה לפנות לוועדת התוויות, שמונתה על ידי מנכ"ל משרד הבריאות או המשנה למנכ"ל, לקבלת המלצתם הכללית או הפרטנית.
- 4.3.3. ככלל, לא תאושר בקשה של מטופל שפנה לראשונה למרפאת כאב, כלשהי, רק לצורך הגשת בקשה לאישור שימוש בקנביס, או שאינו מטופל תקופה של שנה לפחות במרפאת כאב. חרף האמור, ניתן להגיש בקשה לאישור שימוש למטופל שאינו מטופל במרפאת כאב תקופה של שנה לפחות, אך היא תידון רק אם הבקשה נתמכת על ידי מנהל המרפאה וכוללת נימוק מפורט של מנהל המרפאה לצורך באישור החריג.

4.4. הטיפול בקנביס, מעקב ודיווח:

- 4.4.1. מתן רישיון יותנה בביצוע מעקב רפואי ע"י רופא מטפל שפרטיו יכללו ברישיון, לפי שיקול דעתו הרפואי של הרופא המטפל ולפחות אחת לשנה.
- 4.4.2. המינון ההתחלתי של הטיפול בקנביס יהיה בכמות של עד 20 גר' לחודש (כ-0.6 גר' ליום) מסוג מוצר קנביס אשר בו ריכוז החומרים הפעילים הינו הנמוך ביותר.
- 4.4.3. במקרה שלדעתו של הרופא המטפל יש צורך בהגדלת המינון – תוגש בקשה מנומקת ומפורטת. העליה במינון תהיה הדרגתית ובמדרגות של 10 גר'.

חטיבת כלכלה, רגולציה וחדשנות

חוזר היחידה לקנביס רפואי (יק"ר)

רישיונות ומרשמים לשימוש במוצרי קנביס

תאריך: מרץ 2013	מספר הנוהל: 106	עדכון 7: ינואר 2024	עמוד 9 מתוך 14
-----------------	-----------------	---------------------	----------------

- 4.4.4. במקרה של אישור בקשה לשימוש בקנביס בהתווית כאב כאמור בסעיף 4.2.3 – המשך מעקב במרפאת כאב.
- 4.4.5. במקרה של החלפת רופא מטפל, על הרופא החדש להודיע על כך ל"מנהל" וליק"ר, עם העתק לרופא המטפל הקודם, לצורך בחינת חידוש הרישיון תחת השגחת הרופא החדש ועדכון פרטיו.
- 4.4.6. במקרה בו הרופא המטפל סבור כי המטופל אינו כשיר לנהיגה עקב מצבו הרפואי או הטיפול בקנביס – חובתו לשקול מסירת "הודעת מטפל" למכון הרפואי לבטיחות בדרכים.
- 4.4.7. במקרים מסוימים (כגון של מינונים גבוהים מאוד או שימוש שאינו ראוי), רשאי ה"מנהל" לבקש מהרופא המטפל אשר המליץ על מתן הרישיון לשימוש הבהרות נוספות, כתנאי לחידוש רישיון השימוש או כתנאי להמשך המינון.

4.5. בקשה ל"מנהל" לקבלת היתר לשימוש בקנביס במינונים של 100 גרם ומעלה לחודש ידונו

בתנאים הבאים:

- 4.5.1. הרופא הממליץ הינו בעל תואר "מומחה" בתחום המחלה בגינה מומלץ הטיפול בקנביס ומועסק במוסד ציבורי ("מוסד ציבורי" - בית חולים כללי, לרבות מרפאת חוץ של בית חולים שכזה או מרפאה מקצועית מרכזית של קופת חולים ולמעט קליניקות פרטיות של רופאים עצמאיים).
- ההמלצה תינתן עבור מטופל אשר מקבל טיפול או נמצא במעקב במוסד הציבורי בו מועסק הרופא.
- 4.5.2. בנוסף, תכלול הבקשה אישור להמלצת המומחה כאמור בסעיף 4.5.1 של אחד מהגורמים הבאים: מנהל בית חולים, מנהל מערך בבית חולים, מנהל רפואי בקופת החולים, מנהל רפואי במחוז של קופת החולים שבה המטופל מבוטח, או מי שהסמך לשם כך, במפורש ובכתב, המנהל הרפואי או מנהל המערך לפי העניין.

4.6. הגשת בקשה ל"מנהל" ביק"ר לקבלת רישיון לשימוש בקנביס או לחידושו או בקשות

לשינויים:

- בקשה לאישור שימוש בקנביס מסיבות רפואיות, או בקשה לחידוש רישיון או לשינוי מינון או לשינוי צורת צריכה, יוגשו בהתאם למפורט בסעיף זה.

4.6.1. הרופא הממליץ:

- 4.6.1.1. ההמלצה תוגש ע"י רופא מומחה (בעל תעודת מומחה ישראלית) באמצעות [הטופס המקוון](#), אך ורק באבחנות אשר בתחום מומחיותו.
- 4.6.1.2. עבור חולים במוסדות סיעודיים ו/או ביחידות לטיפול בית, וכן עבור מטופלים המרותקים לביתם, מותר כי תינתן ההמלצה על פי הקריטריונים המפורטים בנהל זה, גם ע"י רופא מומחה בגריאטריה, פסיכיאטריה ו/או ברפואה פליאטיבית. הרופאים המועסקים ביחידות לטיפול בית של קופות החולים יוכלו להגיש המלצה בצירוף חתימת מנהל היחידה/המערך לטיפול בית.

חטיבת כלכלה, רגולציה וחדשנות חוזר היחידה לקנביס רפואי (יק"ר)

רישיונות ומרשמים לשימוש במוצרי קנביס

עמוד 10 מתוך 14

עדכון 7: ינואר 2024

מספר הנוהל: 106

תאריך: מרץ 2013

4.6.2. מסמכים נדרשים:

4.6.2.1. בבקשה יש לכלול את כל הפרטים הנדרשים בהתאם לנוהל זה ואת כל המסמכים המתעדים נתונים אלה.

4.6.2.2. בבקשה יש לצרף סיכום מידע רפואי מלא ועדכני מרופא המשפחה וכן דו"ח רכש תרופות של השנה האחרונה (או יותר משנה – אם רלוונטי).

4.6.2.3. בקשה שתגיע ללא כל הפרטים הנדרשים כמפורט בנוהל זה, לא תינתן בה החלטה עד להשלמת הפרטים הנדרשים.

4.6.3. רופא יפרט בטופס המקוון דרכי התקשרות זמינות עימו ועם המטופל, כולל כתובת אלקטרונית של המטופל מעודכנת למשלוח דוא"ל, וכן כתובת דואר אלקטרוני ומספר טלפון זמין (עדיף מס' טלפון נייד) – כל האמור הן של הרופא והן של המטופל.

4.6.4. בקשה לחידוש רישיון תוגש 45 ימי עבודה לפחות לפני פקיעת תוקף הרישיון, בצירוף דו"ח מעקב טיפולי המפרט את הצורך בהמשך הטיפול, בצירוף הממצאים להערכת השפעת הטיפול בקנביס בתקופה שחלפה מאז מתן הרישיון אותו מבקשים לחדש.

4.6.5. במידה שמבוקשת הוספת מיופה כוח המטופל לרישיון (לצורך שינוע מנקודת הניפוק אל מקום השימוש כמצוין בבקשה), חובה לצרף צילום של תעודת הזהויות של מיופה כוח המטופל.

4.6.6. בקשות לעדכון פרטי רישיון ללא שינויים מהותיים, כגון עקב שינוי במקום המגורים, בזהות מיופה הכוח או הרופא המטפל, ניתן להגיש גם בכתב בדואר רגיל (כמפורט בסעיף 3.6.7), בצירוף הרישיון המקורי ואסמכתאות למבוקש.

4.6.7. הפניה ל"מנהל" תעשה על-ידי הרופא המומחה הממליץ, רק באמצעות הטופס המקוון. לטופס ניתן לצרף מסמכים נוספים בהתאם לנסיבות. הצרופות, ככל שנדרשות, יוספו ישירות למערכת המחשוב הייעודית, או ישלחו ליק"ר כמפורט.

צירוף מסמכים לבקשה לרישיונות לשימוש בקנביס ולכל שינוי ברישיון יכול להיעשות ישירות למערכת המחשוב

או על ידי הרופא המטפל או המטופל בדרכים המפורטות מטה בלבד:

א. טופס מקוון:

<https://auth.govforms.gov.il/mw/forms/CannabisRequest@health.gov.il>

(עבור רופאים בלבד)

ב. דואר אלקטרוני: yakar.metupalim@moh.health.gov.il

ג. דואר: משרד הבריאות, היחידה לקנביס רפואי (יק"ר), רחוב ירמיהו 39, ת.ד. 1176,

ירושלים, מיקוד 9101002

ד. פקס: 02-6474810

לבירורים נוספים:

א. באתר היק"ר בכתובת:

https://www.health.gov.il/Subjects/cannabis/patients_and_physicians/Pages/default.aspx

ב. טלפון מוקד בירורים: 08-6268000

חטיבת כלכלה, רגולציה וחדשנות חוזר היחידה לקנביס רפואי (יק"ר)

רישיונות ומרשמים לשימוש במוצרי קנביס

תאריך: מרץ 2013	מספר הנוהל: 106	עדכון: 7 ינואר 2024	עמוד 11 מתוך 14
-----------------	-----------------	---------------------	-----------------

4.6.8. במידה וידרש מידע נוסף או השלמות למידע רפואי, יפנה היק"ר או המנהל הרלוונטי אל הרופא המטפל ו/או אל המטופל בבקשה להשלמות.

את ההשלמות והמסמכים הנוספים יכול המטופל להוסיף ישירות למערכת המחשוב. לאחר שכל החומרים הנדרשים התקבלו ביק"ר או אצל המנהל הרלוונטי, הבקשה תועבר לבחינת רופא ביק"ר או תיבחן על ידי המנהל הרלוונטי, בעל הסמכת מנהל לפי פקודת הסמים המסוכנים, ולקבלת החלטה בבקשה.

4.6.9. לבקשה שאושרה כמבוקש יופק רישיון/הוראות מסירה. בקשה שאושרה בחלקה או נדחתה – יישלח מכתב לרופא עם העתק למטופל.

4.7. בקשות לדיון חוזר וערר על החלטת "מנהל":

4.7.1. בשאלות שברפואה בלבד ולאחר מיצוי הדיון בפני המנהל (בדרג ראשון – בין מנהל הפועל ביק"ר ובין מנהל, רופא מומחה שעבר הכשרה והוסמך לתת רישיונות במקום עבודתו הציבורי), רשאי מטופל או רופא מטפל להגיש בכתב בקשה לדיון חוזר בדרג שני ביק"ר. הבקשה ליק"ר תכלול פירוט מהרופא המטפל של הנימוקים מדוע לדעתו טעה ה"מנהל" בהחלטתו ובצירוף תיעוד רפואי/ מקצועי המגבים את טענותיו. הבקשה תוגש בצירוף [טופס בקשה לדיון חוזר / ערר על החלטת "מנהל"](#). דיון חוזר בדרג שני ביק"ר יכלול בחינה על ידי הרופא היועץ הראשי של היק"ר יחד עם מומחה נוסף אחד לפחות.

4.7.2. בשאלות שברפואה בלבד ורק לאחר מיצוי הדיון החוזר, רשאי הרופא המטפל להגיש בכתב ערר על ההחלטה לוועדת ערר. כתב הערר יוגש בצירוף [טופס בקשה לדיון חוזר / ערר על החלטת "מנהל"](#), ויכלול פירוט מהרופא המטפל של הנימוקים מדוע לדעתו טעה ה"מנהל" בהחלטתו בדיון החוזר, בצירוף תיעוד רפואי/ מקצועי המגבים את טענותיו.

4.7.2.1. יו"ר ועדת הערר יהיה המשנה למנכ"ל או נציגו שיתמנה על ידו דרך כלל או אד הוק למקרה מסויים, וכן

2 רופאים מומחים לפחות שיקבעו על ידי המשנה למנכ"ל, דרך כלל או אד הוק למקרה מסויים.

4.7.3. היחידה לקנביס רפואי אחראית מנהלית לתיאום הדיון החוזר וכן לכינוס ועבודת ועדת הערר.

4.7.4. ועדת הערר רשאית לדחות על הסף ערר במקרים הבאים:

4.7.4.1. הבקשה לערר אינה בשאלות שברפואה.

4.7.4.2. לא קויים דיון חוזר בדרג שני.

4.7.4.3. הערר אינו כולל מידע רפואי מפורט על מצבו העדכני של העורר ומיצוי הטיפול המקובלים.

4.7.4.4. הערר אינו כולל התחייבות של הרופא המומחה לבצע את המעקב הרפואי, ככל שהערר ייתקבל.

4.7.4.5. במקרה של בקשה לאישור שימוש בהתוויה שאינה מפורטת בסעיף 4.2 – הערר אינו כולל מידע רפואי נתמך

ראיות המצביע על כך כי יש בסיס לסברה כי השימוש עשוי לסייע למטופל.

4.7.4.6. במקרה בו החלטת ה"מנהל" התקבלה לאחר התייעצות עם ועדת התוויות כמפורט לעיל והערר אינו כולל כל

מידע חדש.

4.7.4.7. ככל שהערר לא נדחה על הסף, תקיים ועדת הערר דיון ותקבל החלטה ברוב קולות.

4.7.5. החלטת הוועדה תשלח לרופא הפונה עם העתק ל"מנהל" וליק"ר, ליישום החלטת הוועדה.

חטיבת כלכלה, רגולציה וחדשנות חוזר היחידה לקנביס רפואי (יק"ר)

רישיונות ומרשמים לשימוש במוצרי קנביס

עמוד 12 מתוך 14

עדכון 7: ינואר 2024

מספר הנוהל: 106

תאריך: מרץ 2013

4.8. הפסקת הטיפול בקנביס:

4.8.1. על הרופא המטפל או מנהל, לפי העניין, חובה לשקול הפסקה או הפסקה זמנית של הטיפול בקנביס במצבים הבאים:

4.8.1.1. מצבי חירום פסיכיאטריים ובכללם מצב פסיכזי המלווה במסוכנות מיידית למטופל או לזולת.

4.8.1.2. תופעות לוואי העולות על התועלת מהקנביס.

4.8.1.3. חשד לשימוש לרעה ו/או להתמכרות.

4.8.1.4. המידע שעל פיו התבססה הבקשה אינו נכון או הפסיק להיות נכון.

4.8.1.5. כישלון טיפולי (חוסר יעילות).

4.8.1.6. היריון או הנקה.

4.8.1.7. הפסקת מעקב סדיר אצל הרופא.

4.8.1.8. סיבות נוספות על פי שיקול הרופא.

4.8.2. במקרים המחייבים הפסקה זמנית או קבועה, ישלח הרופא מייל לכתובת yakar.metupalim@moh.health.gov.il

שכותרתו: המלצה להפסקת טיפול בקנביס.

במייל יפורטו פרטי המטופל, עילת ההפסקה, וככל האפשר יצורפו אסמכתאות להמלצה, וכן את פרטי הרופא כולל דרכי התקשרות זמינים.

ככל שידרש, ולפי שיקול היק"ר, ייצור היק"ר קשר עם הרופא וידון בבקשה טרם קבלת הכרעה.

5. אחריות ליישום:

5.1. רופאים מטפלים / ממליצים.

5.2. "מנהלים" כהגדרתם בסעיף 2א' לחוזר זה.

5.3. היחידה לקנביס רפואי (יק"ר).

6. טפסים ישימים:

6.1. [בקשה לרישיון שימוש בקנביס רפואי טופס בקשה לדיון חוזר / ערר על החלטת "מנהל"](#)

6.2. [נספח לבקשה לטיפול מסייע בקנביס לחולי PTSD](#)

7. מסמכים ישימים:

7.1. פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.

7.2. תקנות הסמים המסוכנים, התש"ם-1979.

7.3. האמנה היחידה לסמים נרקוטיים – "Single Convention on Narcotic Drugs" 1961

חטיבת כלכלה, רגולציה וחדשנות חוזר היחידה לקנביס רפואי (יק"ר)

רישיונות ומרשמים לשימוש במוצרי קנביס

תאריך: מרץ 2013

מספר הנוהל: 106

עדכון: 7 ינואר 2024

עמוד 13 מתוך 14

8. תפוצה:

- 8.1. המנהל הכללי משרד הבריאות.
- 8.2. המשנה למנכ"ל משרד הבריאות.
- 8.3. ראש חטיבת כלכלה, רגולציה וחדשנות.
- 8.4. ראש חטיבת המרכזים הרפואיים הממשלתיים.
- 8.5. מנהלת המחלקה לרוקחות וטכנולוגיות רפואיות בחטיבת המרכזים הרפואיים הממשלתיים.
- 8.6. ראש חטיבת רפואה.
- 8.7. ראש חטיבת טכנולוגיות רפואיות, מידע ומחקר.
- 8.8. סמנכ"ל הסברה ויחב"ל.
- 8.9. דוברות משרד הבריאות.
- 8.10. סמנכ"ל לפיקוח על קופות-חולים ושב"ן.
- 8.11. סמנכ"ל לתכנון תקצוב ותמחור.
- 8.12. רופאים מחוזיים - ירושלים, תל-אביב, חיפה, מרכז, צפון, דרום.
- 8.13. רוקחים מחוזיים - ירושלים, תל-אביב, חיפה, מרכז, צפון, דרום.
- 8.14. המנהלים הרפואיים של קופות החולים.
- 8.15. היועצים הרפואיים ליק"ר.
- 8.16. "מנהלים".
- 8.17. לשכת היועצת המשפטית.
- 8.18. ההסתדרות הרפואית בישראל (הר"י).

9. תחולה:

נהלים אלה בתוקף מידי וכל שינוי בהם יחייב רק אם נעשה בכתב ופורסם.

כותבי הנוהל:	תפקיד:	חתימה ותאריך:
ד"ר רם זק	יועץ רפואי ליק"ר	
ד"ר מלכה לזר	יועצת רפואית ליק"ר	
אולגה קגן	מנהלת תחום רישוי מטופלים –	
ד"ר טל לביא	סגן מנהל היק"ר	
מגרי יובל לנדשפט	מנהל האגף לפיקוח והסדרת מערך הקנביס הרפואי (יק"ר)	

חטיבת כלכלה, רגולציה וחדשנות חוזר היחידה לקנביס רפואי (יק"ר)

רישיונות ומרשמים לשימוש במוצרי קנביס

עמוד 14 מתוך 14

עדכון 7: ינואר 2024

מספר הנוהל: 106

תאריך: מרץ 2013

מאשר הנוהל:	תפקיד:	חתימה ותאריך:
ד"ר ספי מנדלוביץ	משנה למנהל הכללי, משרד הבריאות	